

Pápa Város Önkormányzata
Települési Értéktár Bizottsága
Elnökétől
8500 Pápa, Fő utca 5.

Szám: 1047-9/2017.
Ügyintéző: Geschitz Gergely

Tárgy: Ajánlások a Veszprém
Megyei Értéktár Bizottságnak
Mellékletek száma: 3 db

Veszprém Megyei Értéktár Bizottság
Vörösmarty Éva elnök részére

Veszprém
Megyeház tér 1.
8200

Tisztelt Vörösmarty Éva!

Pápa Város Önkormányzatának Települési Értéktár Bizottsága 2 db ajánlását – *Pápa-Tapolcafőn eredő Tapolca-patak és forrásvidéke a közvetlenül hozzákapcsolódó tanösvénnyel* illetve *A pápai Türr István Gimnázium és Kollégium fizika szertárának egyik eszközének: „Röntgen felvételek Pápán”* címmel - a Veszprém Megyei Értéktárba ez úton felterjesztésre javaslom.

Mellékletek:
2 db ajánlás papír alapon
CD hordozón a 2 db ajánlás pdf formátumban, illetve a 2 ajánlás fotódokumentációja a szükséges publikálási nyilatkozatokkal

Pápa, 2017. július 11.

Bízva az ajánlások pozitív elbírálásban, tisztelettel:

Dr. Hermann István
Települési Értéktár Bizottság
elnöke

VESZPRÉM MEGYEI ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL	
Érkezett:	2017 JÚL 19.
Szám:	02/170/2017 Mell.: 3
Előzám:	Ügyintéző: Geschitz G.

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a

**A pápai Türr István Gimnázium és Kollégium fizika szertárának egyik eszközének:
„Röntgen felvételek Pápán”
[települési/tájegységi/megyei/külhoni magyarság] értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:

Dr. Hermann István (név)

..... (aláírás)
Pápa, 2017. 07. 05. (település, dátum)

(P. H.)

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Pápa Város Önkormányzatának Települési Értéktár Bizottsága
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Dr. Hermann István
Levelezési cím: 8500 Pápa, Fő utca 5.
Telefonszám: 89/515-042
E-mail cím: geschitz.gergely@papa.hu

II.

A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése
Röntgen felvételek Pápán
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
 agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet
 ipari és műszaki megoldások kulturális örökség sport
 természeti környezet turizmus és vendéglátás
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye
Türr István Gimnázium és Kollégium, Pápa, Fő u. 10. II. emeleti kiállító rész
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
 települési tájegységi megyei külföldi magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Az iskola szertárában nagyon sok érdekes, régi kísérleti eszköz található, bár ezek csak „maradék” a régieknek. A legtöbb eszköz jó, működőképes állapotban van, ezeket ma is használjuk a tanítás során. Néhány eszköz felújításra illetve javításra szorul. Az eszközök pontos beszerzési dátumát nem ismerjük, hiszen a leltárkönyvek a pannonhalmi apátságban található (ha még megvannak). A kivitelezés minőségéből illetve a rendelkezésünkre álló katalógus könyvekből származásuk 1900 és 1920 közé tehető.

Szerencsére néhány eszközön szerepel a készítés vagy a beszerzés dátuma, így kora pontosan meghatározható.

1895. november 8-án Conrad Röntgen, a wüzburgi egyetem professzora felfedez egy, a fényhez hasonló, láthatatlan sugárzást, amely azonban áthatol a szilárd testeken. Ezt a sugárzást nevezi el X-sugárzásnak. A röntgen kép az akkor „szent-benedek rendi gimnáziumban” készült, a nálunk található fénykép pedig 1896. március 10-én Sørensen Béla fényképész műtermében.

A kép sok mindent elárul az akkori gimnáziumi képzésről. Legfőképpen, hogy a bencés tanárok a magas szintű oktatás mellett fogékonyak voltak a kor újdonságaira, figyelemmel kísérték minden téren

a világban történő eseményeket, s lehetőségekhez mérten megpróbálták az oktatásban kipróbálni, felhasználni az új eredményeket. Példaértékűnek tartom a mai ifjúság előtt, hiszen alig négy hónap alatt Röntgen eszköze és a kivitelezés technikája már Pápán is elérhető egy gimnázium falai között.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Úgy gondolom, hogy ez a munka is megérdemli a települési értéktárba való felvételét, egyrészt a kora miatt, másrészt pápai fiatalok munkáját dicséri a szemet is gyönyörködtető képi megjelenítése az akkori fizikai eszközöknek. Az intézmény diákjai és az ide látogatók folyamatosan megtekinthetik az iskola II. emeleti kiállító részén.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

Fényképek

— Lesze szentidényünk tavaszszal III. híres, míg lesz, így halljuk, Komoly János szívesen és nem ezekkel szorosított a Szepességi a szent idényével, apollinárius, nem jövünk, Csiba Sándor az a) p... ..

— A pápai iparintézet számárndán 66 önkönyve az 1896. évről. most került ki a 48. számú, melyben a k... ..

— Már azelőtt Hirtét az egész országban... ..

— Egyelőre nékem... ..

— Először B. megmutatja e helyen a J... ..

— Az állami anykönyvbe... ..

— A pápai kő- és gőzfürdő... ..

— Tanmenet... ..

— Hegyközségi gyűlés... ..

— A pápai p... ..

7. Ábra Pápai Lapok 1896. március 15-i száma

— Állások... ..

— A mai számunkban... ..

— Koszonnyilatkozás... ..

— Sorozás... ..

— Lévízgat... ..

— Iparintézet... ..

— Katonai... ..

— A költségvetés... ..

— A költségvetés... ..

— A költségvetés... ..

— A költségvetés... ..

— A költségvetés... ..

— A költségvetés... ..

— Árvérés a MÁV-nál... ..

8 Ritkaságok Pápán. A léten láthatnak a pápaiak „Köntgen“-féle fényképeket is Wajdits Károly könyvkereskedésének kirakatában, a hova a *sz. Benedek-venlő gimnázium* igazgatóságától kerültek a fényképek, melyeket a székházban vettek fel. Volt és van is sok bűnözője. A ritkaságok közé sorozzuk még a ma végbemenendő *lép-gőmb-eresztést* is, melyet *Makkay István* főgym. fizika-tanár fog növendékeinek és az érdeklődőknek bemutatni.

1870. III. 10.

1896.III.10.

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

Türr István Gimnázium és Kollégium
8500 Pápa, Fő u. 10. Postacím: 8500 Pápa, Pf. 101.
Tel/fax: 89/324-394
Igazgató: Németh Zsolt
E-mail: igazgato@turrgimnazium.hu
OM: 037185

AJÁNLÁS

A pápai Türr István Gimnázium és Kollégium szertárában megtalálható fizikai folyamatokat bemutató falitáblák és az 1896-ban készült röntgenfelvételek települési értéktárba történő felvételéhez

Pápa ősi diákváros, és a település egyik legnagyobb múltra visszatekintő oktatási intézménye az egykori bencés gimnázium jogutódja, a Türr István Gimnázium. Az iskola épületébe belépve ma is érezhetjük a régi idők hangulatát. Talán a második emeleti fizikai előadó, a fizikum az, ahol a régi patinás bútorok között leginkább körülvesz bennünket a tudós bencés elődök szellemisége.

A tudás hatalom, jól tudták ezt a több mint száz évvel ezelőtt itt oktató tanárok is, akik mindent megtettek azért, hogy tantárgyuk igazi mestereivé váljanak. Folyamatosan nyomon követték a technika fejlődését, és megpróbálták új ismereteiket beépíteni az oktatómunkájukba is. Ezt igazolják az 1896-ban elkészült röntgenfelvételek is. A röntgensugárzás felfedezése után nem egészen fél évvel már a bencés gimnázium diákjai is megismerkedhettek azzal a technikai újítással, amely a későbbiekben forradalmasította az orvostudományt.

A tudós atyák fizika iránti szeretetüket tanítványaiknak is tovább tudták adni. Jól mutatják ezt azok a falitáblák, amelyeket nagy gonddal és precizitással egykori bencés diákok készítettek. Munkájukat dicséri, hogy a közel 150 éves táblák jelenleg is jó állapotban vannak, és az iskola kiállító szekrényeiből üzennek a mai diákoknak.

Ezek az eszközök jelképek, sok mindent elárulnak a múltról, azokról az oktatási módszerekről, hitvallásról, amelyeket az egykori bencés tanárok honosítottak meg ebben az oktatási intézményben. Az örök körforgásban nemzedékek jönnek és mennek, de az általuk használt és készített tárgyakban tovább él az iskola szellemisége.

A Türr István Gimnázium igazgatójaként ajánlom, hogy ezeket az eszközöket felvegyék a települési értéktárba.

Pápa, 2016. február 18.

Németh Zsolt, igazgató

Hozzájáruló nyilatkozat

Alulírott, Németh Zsolt, büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a pápai Türr István Gimnázium és Kollégium fizika szertárának egyik eszközének a „Röntgen felvételek Pápán”, a megyei értéktárba történő felvételéhez csatolt fotó dokumentáció saját készítésem, a felvételek szabadon publikálhatóak.

Pápa, 2016. május 4.

Németh Zsolt
igazgató